

Sveta Filomena, grčka princeza, djevojka i mučenica, (10.1.291.-10.8.304)

Don Giovanni Brachi, čuvar svetišta sv. Filomene u Mugnanu del Cardinale (Italija), i fr. Ivan Poletto ispred oltara s procesijskim kipom s moćima sv. Filomene u njezinom svetištu

svakodnevno na svetoj misi pod kojom prima redovito svetu pri est. Rastu i u dobi i milosti u ini zavjet isto e i djevi anstva – daruju i sav svoj život Isus Kristu. esto je u pobožnosti promatrala Isusovu Muku.

Kad je Svetoj Filomeni bilo 13. godina, bilo je to 304. godine, njezini su roditelji bili pozvani u Rim na audijenciju kod cara Dioklecijana. Baš nešto prije toga je car Dioklecijan dao ubiti svoju vlastitu ženu, sv. Serenu, koja je postala kršćanka. Grčki kraljevski par poveo je sa sobom i svoju kćerku, princezu Filomenu. U Rimu, o ekuju i termin audijencije, grčka kraljevska obitelj je potražila kršćane i bila na svetoj misi te su primili svetu pri est.

Kada su došli na red za prijem kod cara Dioklecijana stupili su pred njega u strahu da car ne objavi rat Filomeninom ocu. Dok je Filomenin otac iznosio razloge svojih opravdanja i isprika, car Dioklecijan je zapazio i promatrao mladu Filomenu. Na kraju prijema car Dioklecijan je izjavio: *Dajem ti svu moć mojeg carstva, i ne tražim drugo nego ruku tvoje kćeri.* Roditelji su s radošću prihvatili carev prijedlog te su tražili od Filomene da i ona prihvati Dioklecijanovu prosidbu. No, Filomena je rekla da to nikako ne može prihvatiti. Rekla je roditeljima: *Zar želite da zbog ljubavi jednog ovdje prekršim zavjet koji sam prije dvije godine dala Isusu Kristu? Moje djevičanstvo je posvećeno Bogu i ja više ne mogu raspolagati sobom.* Otac joj je to osporio: *Ti si tada bila premlada da u iniš takav zavjet.* Uz strašne prijetnje otac je naredio Filomeni da prihvati ponudu.

Hrabra djevojka nije se pokolebala. Tada su je roditelji molili na koljenima: *Dijete naše,*

Zapo etipisati o sv. Filomeni malo je teško jer se trebamo vratiti na početak IV. stoljeća, kada su kršćani bili progonjeni i za Isusa smrtno osuđeni. U svim mučenjima koja je tada primjenjivao car Dioklecijan da im slomi vjeru ti hrabri mučenici nisu se bojali već su radosno podnosili muke i ubojstva jer su bili uvjereni da su zaslužili na nebesima vijenac slave.

Kratak životopis

Sv. Filomena je kćerka jednog kralja koji je vladao u maloj državi u Grčkoj. Majka je bila kraljevske loze. Bili su pogani. Kako nisu mogli imati djece, prinostili su žrtve raznim poganskim bogovima, no nisu ništa postigli. U njihovoj je pala i stanovao jedan pokršćeni liječnik iz Rima. Potaknuo je kralja i kraljicu da se krste obe avši im potomstvo. Oni su prihvatili kršćanstvo i ispunila im se želja. Kada su dobili 10. siječnja 291. pos. Kr. Kod rođenja su joj dali ime Lumena, da bude simbol vjere koje je bila plod. Na krštenju su je nazvali Filomena, jer je toga dana postala dijete vjere. Odgojena je od najranije dobi u kršćanskoj vjeri. U dobi od pet godina prima prvu svetu pri est. I od tada je

Rekonstrukcija izgleda svete Filomene

Kip sv. Filomene 1900. godine za molvarsku je crkvu nabavio tadašnji župnik vl. Blaž Tomašić koji je iz Tirola, uz njezin kip, naručio još četiri kipa ostalih svetaca iz prvih kršćanskih vremena.

Sarkofag sv. Filomene u Mugnanu del Cardinale (Italija) s originalnim nadgrobnim pločama s njezinog groba

smiluj se svojem ocu i svojoj majci, smiluj se svojoj domovini i našim precima. Kada im je odgovorila: *Ne mogu, djevičanstvo koje sam zavjetovala Bogu nadvisuje vas, domovinu, nadvisuje sve ostalo. Maja domovina je Nebo.*

Očajni roditelji odveli su je pred cara. Car ju je htio pridobiti obećanjima, laskanjima pa potom i prijetnjom. Bašena je u tamnicu u lanane verige. Car bi ju posjetivao i nagovarao u tamnici da mu postane ženom. No ona je ostala postojana u svojoj odluci i žarka u molitvi Isusu i Blaženoj Djevojci Mariji.

Sedmog, a potom i tridesetog dana zatočeništva, doživjela je viđenja Bogorodice u nebeskom sjaju kako u naručju drži Božansko Dijete. Gospa je rekla: *Trpjet eš još tri dana u ovoj tamnici, a nakon zatvora od trideset dana napustit eš ovo mjesto patnje! Budi hrabra kćeri moja! Ti znaš da te ja posebno ljubim. Ime si primila kod svetoga krštenja, dokaz da si sli na mom Sinu i meni. Ne boj se, bit u uz tebe.* Kad je Nebeska Majka otišla, ostao je u tamnici nebeski miris.

Da prisili svetu Filomenu na popuštanje naredio je Dioklecijan i javno mučenje. Naredio je da joj se skine sva odjeća te da ju голу svežu na stup. Bivavanje se izvodilo pred dvorskim odličnicima. Krv je tekla iz cijelog tijela koje je postalo jedna rana. Od teških ozljeda kod mučenja Filomena je izgubila svijest te su ju polumrtvu ponovno zatvorili u tamnicu. Otkivali su smrt. U tamnici su se pojavila dva anđela te izlili na

mučenicu balzam. čudesno ozdravljena osjećala se osnažena. Cara su izvjestili da je djevojka ozdravila. Kako Filomena nije pristala na nove ponude, car je naredio da se djevojci veže sidro oko vrata te ju bace u rijeku Tiber. To je i učinjeno pred velikim mnoštvom. No u slučaju izvršenja kazne, dva anđela su odriješila konop. Sidro je potonulo, a anđeli su Filomenu prenijeli na obalu. Nakon ponovnih muka uslijedilo je ponovno ozdravljenje. Nije uspjelo ni pogubljenje strijelama u dva navrata. Zato su joj odrubili glavu.

Nakon ponovnih muka uslijedilo je ponovno ozdravljenje. Nije uspjelo ni pogubljenje strijelama u dva navrata. Zato su joj odrubili glavu.

Relikvije sv. Filomene

Tijelo sv. Filomene bilo je pokopano u rimskim katakombama svete Priscile na cesti Solaris. Crkva taj mučenički dan spominje 10. kolovoza. A bilo je to godine 304. Punih 1500 godina bila je u tami, a onda 9. kolovoza 1802. izlazi na svjetlo. Župnik župe mjesta Mugnano dell Cardinale, u blizini Napulja, krenuo je u Rim po relikvije jednog sveca da bi ih stavio u oltar crkve koja je trebala biti blagoslovljena i posvećena, jer je tada trebalo imati relikvije sveca u oltaru. Kad je stigao u Rim, gdje su se uvale relikvije, zastao je kod

Nakon 1965. kada je sveta Filomena uklonjena čak i iz kalendara, i oltar koji se nalazio u Molvama bio je zatvoren i zaboravljen. Tako je ostalo sve do 2005. kada je fr. Ivan, zajedno sa školskom djecom, radi znatiželje otvorio oltar.

Na pitanje o sv. Filomeni papa Ivan Pavao II. je rekao: *Zbrka je djelo Sotone, a Filomena je u raju. Nastavite moliti i štovati sv. Filomenu i ne unosite zbrku među pukom.*

Molvarski kip sv. Filomene

Oltar sv. Antuna u molvarskoj crkvi u kojem se nalazi grobnica i kip sv. Filomene

sve enici, a danas sveti i blaženi, po njegovu su poticaju u problemima zazivali njezin zagovor. Papa Lav XII. posvetio je jednu crkvu u njezinu čast, papa Gregur XVI. imenovao ju je zaštitnicom živuće krunice, papa Pio IX. zahvaljuje na njezinu zagovoru prilikom izbora za papu i kao zahvalu proglašava je zaštitnicom Marijine Djece, papa Lav XIII. njezinu bratovštinu u svijetu uzdiže u nadbratovštinu, odobrava pojas i daje oproste 15. prosinca uz obične uvjete, kao i za sve potpune oproste, za one koji ga nose kao i one koji su u bratovštini. Papa Pio X. nadbratovštinu uzdiže u Univerzalnu nadbratovštinu sv. Filomene i kao zaštitnika imenuje arškog župnika, kao i zaštitnikom svih župnika, a Filomenu proglašava suzaštitnicom.

Osim arškog župnika štovali su je: sv. Anthony Mary Claret, sv. Euphrasi a Pelletier, sv. Francis Xavier Cabrini, sv. John Neumann, sv. Madeline Sophie Barat, sv. Peter Chanel, sv. Peter Julian Evmard, Blažena Anna Maria Taigi, Blažena Pauline Jaricot, Blaženi Damian Devasteur, kao i mnogi drugi.

Mnoge su crkve i oltari podignuti u njezinu čast. Kod nas su 1912. kapucini iz Rijeke izdali molitvenik *Ave Marija* u kojem imaju misu u njezinu čast. Sluga Božji biskup Stadler za Uskrs piše njezinu poslanicu, a poljanu kod Sarajeva i u Bosanskoj Posavini naziva poljanom sv. Filomene, gdje se izgrađuju samostani Služavki Malog Isusa.

Njezino štovanje raste sve do 1961. kad se upleću u silu zloga koji je usmjeren da to uništi, a nakratko i uspijeva. Dovodi se u pitanje i njezina vjerodostojnost. Slavila se 10. kolovoza, a od 1965. ispisana je iz kalendara što je stvorilo pomutnju među vjernicima.

Neki sklanjaju njezine oltare, neki su ih zazidali u crkvama, pogotovo u komunističkim zemljama. Međutim sv. Padre Pio rekao je za nju da je ona Svetica Svjetla trećeg tisućljeća, a papa Ivan Pavao II. je na pitanje o njoj rekao: *Zbrka je djelo Sotone, a Filomena je u raju. Nastavite moliti i štovati sv. Filomenu i ne unosite zbrku među pukom.* Kao što je rekao Padre Pio, sv. Filomena se opet vraća. Tako se ponovno vratila i u naše mjesto.

Sv. Filomena i Molve

U našoj Župi u Molvama godinama je kip sv. Filomene bio zatvoren u podnožju pokrajnjeg oltara koji je posvećen sv. Antunu. Kip je 1900. godine nabavio tadašnji župnik vl. Blaž Tomašić koji je iz Tirola naručio uz kip svete Filomene još četiri kipa ostalih svetaca iz prvih kršćanskih vremena (sv. Lucija, sv. Barbara, sv. Florijan i sv. Rok).

Nakon 1965. kada je sveta Filomena uklonjena iz kalendara, i oltar koji se nalazio u Molvama bio je zatvoren i zaboravljen. Tako je ostalo sve do 2005. kada je fr. Ivan, dok je radio u školi, dovodio djecu u crkvu i objašnjavao im o oltarima, svecima i slikama koje krase našu crkvu. Službeno i malo radi znatizelje otvorili smo oltar u kojem se nalazio kip sv. Filomene u ležećem položaju. Nakon toga sve se brzo odvijalo. U župu je došao novi župnik fr. Martin koji se također zainteresirao za sveticu te je skupa s fr. Ivanom odlučio da oltar otvorimo i damo vjernicima na štovanje. Vijest se brzo proširila i došla do Mirele Maduni, predsjednice bratovštine svete Filomene koja je u dogovoru s fr. Ivanom, novoizabranim župnikom, organizirala veliko nacionalno hodočašće svetoj Filomeni u Molve.

Bilo je to u subotu 26. siječnja kada su sv. Filomeni pristigli vjernici iz cijele Hrvatske – od Dubrovnika, Splita, Šibenika, Zadra, Karlovca, Zagreba Varaždina i Koprivnice. Dobrodošlicu im je zaželio fr. Ivan. Sa životom sv. Filomene okupljene je upoznao fr. Bogdan Cvetković, franjevac, a Mirela Maduni predstavila je Bratovštinu sv. Filomene, na čiji je poticaj hodočašće i organizirano. Potom je blagoslovljena slika sv.

jednih i baš njih tražio. O relikvijama nisu puno znali osim da je ranokršćanska mučenica. Uzeo je relikvije i krenuo prema Mugnanu. Molio se da bar nešto dozna o toj mučenici. Trebao je stići 8. kolovoza u Mugnano, ali to nije bio i Božji plan. Uz probleme na putu stigao je 9. kolovoza navečer. Ujutro je trebalo poći na slavlje i posveta. U toj noći i tri osobe na tri različita mjesta imaju objavu mučenice. Objavila je svoj život, ime, kao i na njezinu smrti.

Objasnila je da je u Mugnano stigla baš tada, jer je 10. kolovoza bio njezin dan prelaska u nebo. Od tada su poželjeli njezinu ozdravljenja, obračun njezinu oltaru.

Štovanje sv. Filomene

Tih godina, kada se vratila u svjetlo dana, na zemlji je živio i djelovao Ivan Maria Vianney, poznatiji kao sveti arški župnik, koji je sv. Filomenu vrlo štovao i, kako je zapisano u njegovim spisima, sva želja da pripisivaio je njezinu zagovoru i poticao narod na njezino štovanje. Mnogi tadašnji

Vrstan poznavatelj života sv. Filomene, fr. Bogdan Cvetković, istaknuo je da je molvarski kip sv. Filomene najljepši kip na svijetu koji je on vidio.

Na dan sveti inog spomendana, 10. kolovoza, u Molve je najavljeno veliko hodočašće svetoj Filomeni, a sve ano euharistijsko slavlje služit će mons. Josip Mrzljak, varaždinski biskup.

Fr. Bogdan Cvetković, fr. Ivan Poletić i vl. Stjepan Bradica služili su svetu misu prilikom nacionalnog hodočašća svetoj Filomeni u Molvama

Filomene, dar Bratovštine molvarskoj župi.

Euharistijsko slavlje predvodio je župnik u zajedništvu s fr. Bogdanom Cvetkovićem i župnikom iz Lasinje vl. Stjepanom Bradicom. Propovijedao je fr. Cvetković, vrstan poznavatelj sv. Filomene. Podsjetio je da je rođena 10. siječnja 291., te je već s pet godina primila svetu pričešće, da bi od tada svakodnevno odlazila na misu. Fr. Cvetković u propovijedi je istaknuo da je sv. Filomena zaštitnica mladih, a posebno djevojčica, te da je molvarski kip sv. Filomene, najljepši kip u svijetu koji je on vidio. Misno slavlje pjevanjem je animirao naš župni zbor.

Nakon mise fr. Ivan pomazao je sve hodočasnike svetim uljem donesenim iz svetišta u Mugnanu dell Cardinale (Italija). Potom su se hodočasnici sa slikom sv. Filomene u procesiji uputili do kapele Majke Božje Molvarske. Prvo nacionalno hodočašće završilo je pobožno u ispred kipa sv. Filomene u župnoj crkvi.

U povodu hodočašća, u Molvama je od 17. do 25. siječnja 2008. održana devetnica u čast sv. Filomeni, djevici i mučenici. Svakog dana u 18 sati bila je misa s prigodnom propovijedi kojom se vjernicima željela približiti ova svetica. Nakon mise slijedila je pobožnost ispred svetišta kipa.

Dana 26. veljače molvarski župnik fr. Ivan je iz Mugnana dell Cardinale donio relikvije sv. Filomene te je nabavljen za Župu i novi relikvijar. Od relikvije smo dobili komadi ostatka iz sarkofaga u kojem se nalazilo tijelo svete, a koji se danas nalazi u njenom svetištu u Mugnanu dell Cardinale. Relikviju njezine kosti dobit ćemo kada dođemo uvar svetišta u Mugnanu don. Giovanni Brachi posjeti Molve. Na dan sveti inog spomendana 10. kolovoza u Molve je najavljeno veliko hodočašće svetoj Filomeni, a sve ano euharistijsko slavlje služit će mons. Josip Mrzljak, varaždinski biskup.

Pripremio: fr. Ivan Poletić, župnik i gvardijan u Molvama

Zajednička fotografija vjernika i sudionika nacionalnog hodočašća svetoj Filomeni u Molvama